

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enhed/Kontor: Plantedirektoratet/departement

Sagsnr.: PD 11-2221-000001/Dep. sagsnr.: 10815

Den 13. oktober 2011

FVM 940

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag om ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne vedrørende krav om godkendelse af virksomheder, der markedsfører vegetabilsk olie og biprodukter heraf og fedtblandinger til foderanvendelse og særlige krav til produktion, opbevaring, transport og analyse for indhold af dioxin i fedt, olie og afledte produkter (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget forventes sat til afstemning ved møde i Den Stående Komite for Fødevarekæden og Dyresundhed, Afdelingen for Dyreernæring, den 21. oktober 2011. Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget vurderes at have visse erhvervsøkonomiske konsekvenser for foderbranchen i Danmark og EU. Forslagets indførelse af krav til opbevaring og adskillelse af fedt og olie til foderformål samt krav om et fast antal dioxinanalyser findes uproportionalt i forhold til, at der ikke forventes en egentlig forøgelse af beskyttelsesniveauet. Regeringen lægger stor vægt på sporbarhed og sikkerhed i forhold til dioxin og andre miljøgifte således, at forbrugeren er sikret adgang til sunde og sikre fødevarer. Regeringen lægger imidlertid afgørende vægt på, at der foreligger en egentlig risikoanalyse som basis for beslutninger om konkrete indsatser i de enkelte led i produktionskæden, før beslutning tages om krav til opbevaring og adskillelse af fedt og olie samt krav om et specifikt antal analyser for indhold af dioxin for specifikke typer fedt og olie.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne vedr. krav om godkendelse af virksomheder, der markedsfører vegetabilsk olie og biprodukter heraf til foderanvendelse og særlige krav til produktion, opbevaring, transport og analyse for indhold af dioxin i fedt, olie og afledte produkter.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 183/2005 om krav til foderstofhygiejne, særligt artikel 27 (b) og (f).

Forslaget behandles i en forskriftskomiteprocedure med kontrol i Den Stående Komite for Fødevarerekæden og Dyresundhed, Afdelingen for Dyreernæring. Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Komitéen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning ved møde i Den Stående Komite for Fødevarerekæden og Dyresundhed, Afdelingen for Dyreernæring, den 21. oktober 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 183/2005 fastsætter generelle regler for foderhygiejne, herunder krav om sporbarhed for foder og bestemmelser om registrering og godkendelse af fodervirksomheder.

Kommissionens forslag kom på baggrund af den seneste større dioxin-forurenings sag i EU, hvor fedtsyrer med forhøjet dioxinindhold endte i foderproduktionen og førte til midlertidig lukning af flere tusinde landbrug i Tyskland. Det blev efterfølgende påvist, at sagen opstod som følge af en kriminel handling, hvor der bevidst blev blandet forurenede fedtsyrer i foderolie. Kommissionen har konkluderet, at de tyske myndigheder levede op til deres ansvar under sagen, og at sikkerheden for forbrugerne i øvrigt ikke var kompromitteret under forløbet, hverken i Tyskland eller i Danmark.

Imidlertid har Kommissionen fremlagt forslag om krav til myndighedsgodkendelse af virksomheder, der fremstiller, blander eller markedsfører vegetabilsk olie, fedtsyrer, biodiesel og fedtblandinger, eller produkter heraf, til foderanvendelse. De nugældende regler i forordning 183/2005 foreskriver, at sådanne virksomheder kun skal være underlagt en registrering hos myndighederne.

Forslaget foreskriver desuden, at virksomheder der blander fedt og olie til foderanvendelse skal holde disse produkter fysisk adskilt fra produkter tiltænkt andre formål. Forslaget indeholder endvidere krav om, at beholdere og tanke der anvendes til opbevaring og transport af fedtblandinger og vegetabilsk olie og biprodukter heraf til foderanvendelse ikke må anvendes

til opbevaring eller transport af andre produkter og skal holdes adskilt fra andre produkter, hvor der er risiko for forurening. Forslaget tillader dog i særlige tilfælde, at beholdere, der tidligere har været anvendt til andet end foder, kan anvendes til vegetabiliske foderolier og biprodukter heraf, hvis beholderne bliver behørigt rengjort.

Forslaget stiller som noget nyt endvidere detaljerede krav til, at virksomhederne, der markedsfører fedt og olie og afledte produkter heraf til foder, skal analysere produktpartierne for indhold af dioxin. Der differentieres mellem en påkrævet analysefrekvens på 100 % af partierne for visse produkter og stikprøvebaseret analysefrekvens for andre typer produkter. Der fastsættes desuden regler for, hvor store de enkelte produktpartier må være i forhold til antallet af dioxinanalyser der skal udføres. Hvis det kan dokumenteres, at de foreskrevne dioxinanalyser er lavet tidligere i handelskæden, skal virksomhederne ikke analysere de samme partier en gang til. Omkostninger i forbindelse med dioxinanalyserne skal dækkes af virksomhederne.

Slutteligt indeholder forslaget et krav om, at ved fund af dioxinindhold over de fastsatte grænser for foder, skal de laboratorier, der har udført dioxinanalyserne for virksomhederne viderebringe analyseresultaterne til myndighederne. Hvis laboratoriet er lokaliseret i en anden medlemsstat, end der hvor foderfirmaet hører til, skal laboratoriet rapportere dioxinfund over grænseværdierne til myndigheden i den medlemsstat, hvor laboratoriet hører til, og myndigheden i den pågældende medlemsstat skal efterfølgende viderebringe oplysningerne til myndigheden i den medlemsstat, hvor virksomheden er lokaliseret. Hvis en virksomhed får udført dioxinanalyser i et land udenfor EU, skal virksomheden informere myndigheden i virksomhedens hjemland om dette.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Området er reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivningen.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige, samfundsøkonomiske konsekvenser eller at have statsfinansielle konsekvenser, men forslaget vurderes at have visse erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet udgifterne til obligatoriske dioxinanalyser forudsættes finansieret af erhvervet. Dette må forventes at medføre stigende foderpriser for husdyrproducenterne.

De virksomheder, der markedsfører fedt- og olieprodukter til foderbrug eller anvender produkterne i foderproduktionen skal afhængig af produkttype og produktmængde udføre en række forudbestemte obligatoriske dioxinanalyser. Kravene om obligatoriske dioxinanalyser

omfatter blandt andet produkter og biprodukter fra planteolier, animalsk fedt, fiskeolie og biodieselproduktionen. En meromkostning for virksomhederne i forbindelse med de obligatoriske dioxinanalyser må derfor forventes. Én dioxinanalyse koster ca. 4.000 kr. Eksempelvis må det forventes, at en skibsladning foderfedt, afhængig af produkttype, vil udløse krav om, at der udføres mellem 4 og 30 dioxinanalyser.

Forslagets indførelse af krav om separate transport- og opbevaringsbeholdere for vegetabiliske fedtstoffer til foder vil mindske fleksibiliteten inden for fodertransport, hvilket forventes at ville medføre øgede transportomkostninger og dermed højere foderpriser for husdyrproducenterne.

Forslagets indførelse af krav til opbevaring og adskillelse af fedt og olie til foderformål samt krav om et fast antal dioxinanalyser kan findes uproportionalt i forhold til, at der ikke forventes en egentlig forøgelse af beskyttelsesniveauet.

Forslagets indførelse af laboratoriers oplysningspligt til myndighederne ved fund af dioxinindhold over de fastsatte grænser forventes at påføre de private laboratorier i Danmark og resten af EU en øget administrativ byrde.

Der foreligger ikke fra Kommissionen en egentlig risikoanalyse som basis for det fremlagte forslag om konkrete indsatser i de enkelte led i produktionskæden i forhold til krav til opbevaring og adskillelse af fedt og olie og krav om et specifikt antal analyser for indhold af dioxin for specifikke typer fedt og olie.

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget skønnes samlet set ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har i et tidligere udkast været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer mener, at det er hensigtsmæssigt, at de virksomheder, der blander vegetabiliske olier og biprodukter heraf, skal godkendes hos myndighederne. Landbrug & Fødevarer mener derimod, at det er uhensigtsmæssigt at vedtage detaillovgivning som en del af foderhygiejneforordningen, og at der mangler en faglig og risikobaseret begrundelse for dette. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at forslagets indførelse om krav af analyser for animalsk fedt bør vurderes nærmere, og at producenter af foderblandinger bør fritages for krav om tests.

DI Fødevarer mener, at dioxinsagen i Tyskland har demonstreret, at der ikke er behov for yderligere lovgivning, såfremt den eksisterende lovgivning efterleves, og at det er uhensigtsmæssigt at indføre detaillovgivning indenfor et område, der allerede er fuldt dækket. DI Fødevarer mener desuden, at udvælgelsen af de produkter, der skal underlægges forøget kontrol, er ubegrundet samt, at det er særdeles uhensigtsmæssigt, at analyselaboratorier underlægges krav om at informere myndighederne om analyseresultater.

Dansk Transport og Logistik og International Transport Danmark er imod forslaget om, at beholdere og tanke til opbevaring af vegetabilsk olie og biprodukter heraf til foderanvendelse ikke må anvendes til opbevaring eller transport af andre produkter, dels fordi der allerede eksisterer et generelt krav om renholdelse af beholdere og udstyr til transport i foderlovgivningen, og dels fordi kravet vil gøre det umuligt for tanktransportører at udnytte deres udstyr effektivt og fleksibelt. Dansk Transport og Logistik og International Transport Danmark påpeger endvidere, at kravet vil medføre unødige ekstraomkostninger for transportører og aftagere af produkterne.

Daka a.m.b.a henholder sig til forslaget om godkendelse af virksomheder, der blander vegetabiliske olier og biprodukter heraf. Daka a.m.b.a mener ikke, at forslagets betegnelse for "mixed fat and products thereof" giver mening i forhold til animalsk fedt, da producenter af animalsk fedt ikke blander produkterne med andre ikke-animalske fedtstoffer. Daka a.m.b.a mener desuden, at kravet om antallet af dioxinanalyser bør lempes.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at der bør være et højt beskyttelsesniveau mod dioxinforurening, og at indsatsen i EU bør tilpasses de erfaringer, der er gjort efter dioxinsagen i Tyskland.

Regeringen kan støtte den del af forslaget, der indfører et godkendelseskrav for fodervirksomheder, der håndterer og markedsfører forskellige slags fedt og olie, da det vil afstedkomme, at myndighederne vil komme på kontrolbesøg på nye virksomheder inden opstart.

Regeringen lægger endvidere stor vægt på sporbarhed og sikkerhed i forhold til dioxin og andre miljøgifte således, at forbrugeren sikres adgang til sunde og sikre fødevarer.

Regeringen finder imidlertid, at der samlet set mangler en egentlig risikoanalyse af, hvor i produktionskæden en yderligere indsats vil være velbegrundet.

De nuværende regler fastlægger allerede på et overordnet niveau, at foderstoffer skal opbevares hensigtsmæssigt og separat fra andre produkter, hvis der er risiko for forurening. Endvidere sikrer de nuværende regler, at det entydigt er virksomhedernes ansvar at sikre, at foderstoffet ikke er til fare for dyr og mennesker. Virksomhederne er desuden allerede forpligtet til at sikre sporbarheden i foder- og fødevarerækeden. Det er regeringens holdning, at forslagets krav

om obligatoriske analyser for et specifikt stof i visse særlige produkter risikerer at kompromitere den entydige ansvarsplacering hos virksomhederne. Det er således regeringens holdning, at forslaget ikke fører til øget forbrugerbeskyttelse.

Regeringen finder, at indførelsen af krav om et fast antal dioxinanalyser uden hensyntagen til en egentlig risikovurdering for de enkelte produkttyper ikke er proportionalt med de erfaringer, man har fra dioxinsagen i Tyskland og Kommissionens vurdering af samme. Forslaget pålægger således fodererhvervet og dermed forbrugerne unødige byrder uden en egentlig forøgelse af sikkerhedsniveauet. Regeringen finder derfor, at der er behov for en grundigere analyse af hvor i forsyningskæden, der eventuelt er behov for yderligere tiltag med henblik på at sikre en forøget fodersikkerhed.

Endvidere mener regeringen, at et krav om, at private laboratorier skal meddele myndighederne, hvis de finder dioxinindhold i foder over grænseværdierne, kompromitterer en entydig ansvarsplacering hos fodervirksomhederne om at oplyse myndighederne om fund af forhøjet indhold af dioxin eller andre forureninger i foder og at reglen desuden vil være administrativ tung at håndtere for laboratorierne og myndighederne.

Regeringen lægger afgørende vægt på, at forslaget gennemarbejdes på ny, idet en øget beskyttelse mod dioxin bør baseres på en grundig risikoanalyse, der kan danne basis for de nødvendige beslutninger om konkrete indsatser i produktionskæden, herunder krav til opbevaring og adskillelse af fedt og olie og krav om et specifikt antal analyser for indhold af dioxin for specifikke typer fedt og olie.

Regeringen finder i øvrigt ikke, at foderhygiejneforordningen skal inkludere detailregulering af enkeltstoffer, ligesom ændringer af foderhygiejneforordningen skal foregå på en faglig og risikovurderet basis.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater har fremført, at der ikke er harmoni mellem forslagets bestemmelser og det hændelsesforløb, der førte til dioxinforurenede foder i den aktuelle sag i Tyskland. Hvorvidt der kan opnås et kvalificeret flertal for forslaget er uvist.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 29. juni 2011.